

IN DEZE NIEUWSBRIEF:

INTERNATIONAAL

Rondetafelgesprek over het EU-Mercosur handelsakkoord

2

EUROPEES VAKBONDSNIEUWS

Bijeenkomst: Ons Europees vakbondswerkplan 2023-2027 met de ETUC

3

NIEUWS UIT EUROPA

- Franse vakbonden gaan door met de strijd tegen de omstreden pensioenhervorming 4
- Europese Commissie start aanbestedingsdialogen 5
- Sociale wetgeving blijft hoog op de agenda in Europa 6
- Kritieke grondstoffen gezamenlijk inkopen 6

MEDEDELING

7

AGENDA

Bijeenkomst: Ons Europese vakbondswerkplan 2023-2027 met de ETUC

7

INTERNATIONAAL

Rondetafelgesprek over het EU-Mercosur handelsakkoord

Op 9 maart jl. was er een rondetafelgesprek over [het EU-Mercosur handelsakkoord](#) in de Tweede Kamer, waar de FNV aan deelnam.

Ouderwets

Het EU-Mercosur handelsakkoord is een ouderwets vrijhandelsverdrag tussen de EU en de Mercosurlanden. Mercosur is een economisch samenwerkingsverband tussen de vier Zuid-Amerikaanse landen Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay. Het akkoord is vooral gunstig voor grote internationale bedrijven die nog goedkoper grondstoffen kunnen kopen uit de Mercosurlanden, ten koste van werknemersrechten, gezondheid en milieu.

20 jaar onderhandelen

Over het handelsakkoord is meer dan 20 jaar onderhandeld. Na de verkiezing van de rechts-populist Jair Bolsonaro in Brazilië en kort voor de verkiezingen in Argentinië werden de onderhandelingen in juni 2019 politiek afgerond en werden kort daarna individuele hoofdstukken van de onderhandelingsstekst gepubliceerd. De handelsovereenkomst maakt deel uit van een grotere associatieovereenkomst tussen de EU en Mercosur.

Onze bezwaren volgens de SER-meetlat

In 2016 heeft SER een aantal uitgangspunten gedefinieerd voor de beoordeling van handels- en investeringsverdragen. Dit noemen we ook wel de SER-meetlat. Deze meetlat verwoordt wat ons betreft nog steeds de voorwaarden voor internationale handels- en investeringsverdragen. Daar is VNO-NCW het ook mee eens.

Het EU-Mercosur verdrag voldoet op meerdere gronden niet aan de SER meetlat, dit is niet alleen onze mening maar ook die van onze collega-vakbonden in de Mercosurlanden. Een belangrijk bezwaar daarbij is dat de overeenkomst geen effectief afdwingbare mechanismen bevat om naleving van deze internationale fundamentele arbeidsrechten in beide handelsgebieden te garanderen. Verder:

- De overeenkomst voorziet ook geen rol voor vakbonden om toezicht te houden op en te zorgen voor naleving van de fundamentele internationale arbeidsnormen. Zoals het nu is negeert de overeenkomst de democratische rol van de sociale partners als fundamentele actoren van duurzame ontwikkeling.
- Het akkoord versterkt de rol van Mercosur-landen als louter exporteurs van primaire grondstoffen en importeurs van geïndustrialiseerde en hoogtechnologische producten.
- Het akkoord vergroot het risico hiermee op de-industrialisatie van de Mercosur-landen.
- Het akkoord gaat ten koste van duurzaamheid en vergroot het verlies van fatsoenlijke banen in industrie en diensten. Het leidt slechts tot een toename van laag productieve banen in sectoren als land- en mijnbouw in de Mercosurlanden.
- Ook diensten, investeringen en overheidsaankopen zoals aanbestedingen zijn onderdeel van het verdrag. Het verdrag voorziet de privatisering van diensten in de publieke sector zoals de watervoorziening en de aanleg van wegen.

Hoe dan wel?

Wij zijn voor een samenwerkingsakkoord dat staat voor duurzame ontwikkeling van eigen industrie, wetenschap en fatsoenlijk werk, waarbij democratische principes en internationale normen gelden. Dus niet wat het nu is geworden, een ordinair handelsakkoord ten gunste van grote agrobusiness bedrijven of andere multinationals, dat zal leiden tot nog grotere verschillen tussen de twee regio's.

Wij roepen de partijen op om opnieuw [over de overeenkomst te onderhandelen](#) en naar behoren rekening te houden met de zorgen van werknemers en vakbonden aan beide zijden.

Net als onze Mercosur-collega's willen wij een overeenkomst die daadwerkelijk leidt tot versterking van politieke, sociale, economische en culturele relaties tussen beide regio's. Een akkoord dat mensenrechten, fatsoenlijk werk, duurzame ontwikkeling en democratische waarden bevordert.

EUROPEES VAKBONDSNIEUWS

Bijeenkomst: Ons Europees vakbondswerkplan 2023-2027 met de ETUC

Waarom deze bijeenkomst?

Er komt ook vanuit Europa veel op ons af, daarom slaat de FNV al jaren de handen ineen met onze zustervakbonden in de EU. Samen sta je sterker, zo werkt dat ook in Brussel.

Samen met hen bepalen wij het ETUC-actieprogramma 2023-2027: de gezamenlijke speerpunten voor onze EU-vakbond. Alle vakbonden in Europa verbinden zich hieraan.

Daarom is het ook zo belangrijk nu stil te staan bij de vraag wat wij de komende jaren willen in Europa: Wat zijn onze prioriteiten?

Op 28 maart bespreken we daarom het concept ETUC-actieprogramma en onze FNV inzet daarop. Waar gaan we ons de komende jaren met alle andere EU-vakbonden hard voor maken?

Het actieprogramma wordt op het ETUC Congres van 22-26 mei in Berlijn officieel vastgesteld. Daar zal de FNV-delegatie alles uit de kast halen om onze FNV inzet in het ETUC-actieprogramma opgenomen te krijgen.

Maar eerst is het woord aan jullie. Want Europees vakbondswerk is gewoon vakbondswerk voor FNV. Van en voor onze (kader)leden, bestuurders, beleidsadviseurs!

We vinden het belangrijk om ons Europese meerjarenbeleid met zoveel mogelijk vakbondsvrienden te bespreken.

Bijeenkomst: Ons Europese vakbondswerkplan 2023 - 2027 met de ETUC

28 maart 19.00 uur - 21.00 uur

Zaal Henry Polak - 7e verdieping

Centraal Vakbondshuis (CVH), Hertogswetering 159, 3543 AS Utrecht

Avondvoorzitter: Petra Bolster-Damen, Internationaal Secretaris FNV

Programma:

19.00 - 19.15 uur: Opening door Petra Bolster-Damen, Internationaal Secretaris FNV

19.15 - 19.30 uur: Terugblik afgelopen periode, wat hebben we bereikt? We lichten kort uit:

- Sociale Top Porto;
- Richtlijn toereikende minimumlonen;
- Richtlijn ter bescherming platformwerkers

19.30 - 19.40 uur: De kernthema's van het ETUC Actieprogramma 2023-2027

19.40 - 20.00 uur: Wat betekenen deze thema's voor ons als FNV?

20.00 - 20.10 uur: Korte koffie/ thee pauze

20.10 - 20.20 uur: In the picture: Eerlijk Aanbesteden, met bijdragen van:

- Fatma Bugdayci – Karatas
- Henri Janssen
- Ellen Hoeijenbos

20.20 uur: ETUC Actieprogramma 2023-2027: ons eigen FNV-werkprogramma

20.50 - 21.00 uur: Afsluiting

[Hier](#) kun je je aanmelden

Via de QR-code kom je ook bij het aanmeldformulier:

Na aanmelding ontvang je enkele dagen voor de bijeenkomst het concept ETUC actieprogramma 2023-2027!

NIEUWS UIT EUROPA

Franse vakbonden gaan door met de strijd tegen de omstreden pensioenhervorming

Op 10 januari presenteerde de Franse regering haar pensioenhervormingsproject dat voorziet in het verhogen van de wettelijke pensioenleeftijd naar 64 jaar. De Franse vakbonden zijn fel tegenstander en mobiliseren al weken in heel Frankrijk. Vorige week, maakte de Franse regering bekend de controversiële pensioenhervorming door te drukken via een grondwettelijk mechanisme dat het mogelijk maakt voor de Franse regering om het parlement (de Assemblée Nationale) buiten spel te zetten (het zogenoemde artikel 49.3). De enige optie om dit tegen te houden, is als het Franse Parlement de regering omverwerpt door voldoende steun te vergaren achter een motie van wantrouwen tegen de regering.

Op maandag 20 maart stemde het Franse parlement daarom over 2 moties van wantrouwen tegen de regering van premier Elisabeth Borne, 1 ingediend door de onafhankelijke LIOT-groep en 1 ingediend door de extreemrechtse Rassemblement National-groep. Onafhankelijk parlementslid Charles de Courson, die de motie van afkeuring voor de LIOT-groep verdedigde, hekeldde de houding van de regering: "Dit project heeft geen democratische legitimiteit", zei hij over de pensioenhervorming". De Courson benadrukte hoe dit al de 11e keer in minder dan een jaar tijd is dat de regering artikel 49.3 van de Grondwet gebruikt, en voegde eraan toe dat het zowel een "ontkenning van de sociaaldemocratie" is als een "politieke en sociale crisis" heeft veroorzaakt in Frankrijk. Ook de voorzitter van de Franse vakcentrale CFDT, Laurent Berger [twitterde](#) op 19 maart al: "Mijnheer de president, ter verzoening en om uit deze sociale en democratische crisis te komen, moet u deze pensioenhervorming niet doorvoeren".

De Franse vakcentrale CGT [maakte duidelijk](#) dat de Franse president Macron (en de regering Borne) buiten de werkelijkheid van de mensen staat: "De eenheid op straat en van de vakbonden is zodanig dat Emmanuel Macron niet de meerderheid zou hebben gehad om voor zijn pensioenhervorming te stemmen. Het gebruik van 49.3 verloochent niet alleen het parlement maar ook de mobilisatie op straat...95% van de werkenden is tegen de hervorming"

Toch haalde de eerste motie (LIOT) het met een klein verschil van 9 stemmen niet (278 stemmen spraken het vertrouwen uit). Toch kwam deze motie van wantrouwen het dichtst in de buurt van het omverwerpen van de regering onder president Macron. De tweede motie faalde met een grotere marge, met slechts 94 stemmen voor de motie van wantrouwen, omdat in Frankrijk veel parlementsleden weigeren moties van extreemrechts te steunen.

Dit betekent dat de regering Borne aanblijft en dat de pensioenhervorming doorgaat. Toch moet de hervorming van het Franse pensioenstelsel eerst nog verschillende grondwettigheidscontroles doorstaan – uit te voeren door de Constitutionele Raad – na oproepen vanuit het hele politieke spectrum. Het proces zou kunnen leiden tot een gedeeltelijke ongeldigverklaring van de tekst vóór de afkondiging ervan.

Ondertussen gaat de mobilisatie op straat door, met demonstraties – zowel spontaan als opgeroepen door vakbonden – die al meer dan een week aanhouden in Parijs en andere grote steden. Alle Franse vakbonden hebben opgeroepen tot een nieuwe landelijke staking op donderdag (23 maart). In de woorden van Frédéric Souillot, voorzitter van de Franse vakcentrale FO: "Laten we massaal mobiliseren door middel van een staking, en op 23 maart zullen we de regering terugdringen".

Europese Commissie start aanbestedingsdialogen

Sinds 1970 bestaat er EU-regelgeving op het gebied van het aanbestedingsrecht. In eerste instantie betrof de wetgeving minimumharmonisatie in de vorm van coördinatierichtlijnen op het gebied van overheidsopdrachten voor werken en leveringen.

Sinds 1992 bestaat er ook regelgeving op het gebied van overheidsopdrachten voor diensten. Op dit moment gelden er 3 Aanbestedingsrichtlijnen, die bepalen welke aanbestedingsprocedures een aanbestedende dienst kan toepassen. Bij iedere procedure is aangegeven hoe deze moet worden aangekondigd, welke uitsluitingsgronden gelden, en welke geschiktheidseisen, selectiecriteria en gunningcriteria een opdrachtgever mag hanteren.

Richtlijn 2014/24/EU is de zogenaamde 'klassieke sectoren richtlijn' en omvat regels ten aanzien van overheidsopdrachten voor (bouw)werken, leveringen van goederen en het verrichten van diensten. Richtlijn 2014/25/EU, de zogenaamde speciale sectoren (voorheen: nutssectoren) richtlijn, omvat regels op het gebied van overheidsopdrachten in de sectoren water, vervoer, post en energie. Richtlijn 2014/23/EU, de zogenaamde concessierichtlijn, bevat regels voor de aanbesteding van overheidsopdrachten voor werken- en diensten-concessies. (en richtlijn 2009/81/EG heeft betrekking op defensie-en veiligheidsopdrachten). Daarnaast regelt Richtlijn 2007/66/EG de rechtsbescherming van deelnemende inschrijvers in een aanbestedingsprocedure.

Elk jaar geven meer dan 250 000 overheidsinstanties in de EU ongeveer 14% van het bbp (ongeveer 2 biljoen EUR per jaar) uit aan de aankoop van diensten, werken en leveringen. In veel sectoren, zoals energie, vervoer, afvalbeheer, sociale bescherming en de verstrekking van gezondheids- of onderwijsdiensten, zijn overheidsinstanties de belangrijkste afnemers.

De publieke sector kan aanbestedingen gebruiken om banen, groei en investeringen te stimuleren en een economie te creëren die innovatiever, hulpbronnen- en energiezuiniger en sociaal inclusiever is. Overheidsdiensten van hoge kwaliteit zijn afhankelijk van moderne, goed beheerde en efficiënte aanbestedingen. Verbetering van overheidsopdrachten kan grote besparingen opleveren: zelfs een efficiëntiewinst van 1% kan € 20 miljard per jaar besparen, [aldus de Europese Commissie](#).

Om de interne markt te versterken en investeringen in de EU te stimuleren, heeft de Commissie in 2017 [een strategie opgesteld](#) om aanbestedingen efficiënter en duurzamer uit te voeren. De strategie bestaat uit 4 hoofdlijnen:

1. Definitie van prioritaire gebieden voor verbetering – De lidstaten worden aangemoedigd om een strategische benadering van het aanbestedingsbeleid te ontwikkelen, met de nadruk op zes prioriteiten:
 - grotere toepassing van innovatieve, groene en sociale criteria bij het toekennen van overheidsopdrachten;
 - professionalisering van overheidsinkopers;
 - verbetering van de toegang van het MKB tot aanbestedingsmarkten in de EU en van EU-bedrijven in derde landen;
 - vergroten van de transparantie, integriteit en kwaliteit van inkoopgegevens;
 - digitalisering van inkoopprocessen;
 - en meer samenwerking tussen overheidsinkopers in de hele EU
2. Vrijwillige ex-ante beoordeling van grote infrastructuurprojecten. De Commissie heeft een helpdesk opgezet om in een vroeg stadium specifieke vragen te beantwoorden met betrekking tot projecten met een geschatte waarde van meer dan € 250 miljoen. Voor projecten die van groot belang zijn voor de betrokken lidstaat of met een totale geraamde waarde van meer dan 500 miljoen euro, kunnen de relevante autoriteiten de Commissie vragen het volledige aanbestedingsplan te controleren op verenigbaarheid met de EU-aanbestedingswetgeving, waardoor de onzekerheden en het risico op vertragingen aanzienlijk worden verminderd en juridische uitdagingen. Het mechanisme is vrijwillig, het advies van de Commissie is niet-bindend.
3. Aanbeveling over de professionalisering van overheidsinkopers – De Commissie beveelt maatregelen aan die de lidstaten moeten nemen om ervoor te zorgen dat overheidsinkopers over de zakelijke vaardigheden, technische kennis en procedureel inzicht beschikken die nodig zijn om aan de regels te voldoen en ervoor te zorgen dat belastingbetalers de beste goederen en diensten krijgen voor hun geld. De Commissie zal de uitwisseling van goede praktijken en innovatieve benaderingen vergemakkelijken.
4. Raadpleging over het stimuleren van innovatie door middel van overheidsopdrachten –Innovatief inkopen kan zowel betrekking hebben op de uitkomsten van innovatie als op innovatieve manieren van inkopen.

Mede in het verlengde van de Mededeling uit 2017, heeft de eenheid Overheidsopdrachten van de Europese Commissie (DG GROW) op 22 februari het [startschot](#) gegeven voor een nieuw initiatief genaamd 'Procurement Dialogues' om lidstaten te helpen bij het ontwikkelen van nationale plannen voor strategische aanbestedingen.

Er zal onder meer kennis worden uitgewisseld en toegevoegde waarde worden gecreëerd voor nationale en Europese beleidsdoelstellingen op het gebied van groene, sociale en innovatieve overheidsopdrachten.

Dit project, dat 2 jaar zal duren, heeft tot doel workshops te organiseren in alle 27 lidstaten om een dialoog over het gebruik van strategische overheidsopdrachten (groen, sociaal en innovatie) tussen overheidsdiensten en andere aanbestedende diensten aan te moedigen.

De dialogen moeten het volledige potentieel van overheidsinkopers ontsluiten om daarmee waarde toe te voegen in het kader van nationale en Europese beleidsdoelstellingen, en zullen coördinatie en samenwerking op Europees niveau aanmoedigen om de nodige synergiën tussen de lidstaten tot stand te brengen.

Er is momenteel ook weinig informatie over de benutting van strategische aanbestedingen beschikbaar en de dialogen beogen ertoe bij te dragen deze leemte op te vullen en bouwstenen te leveren voor toekomstige beleidsontwikkeling.

Sociale wetgeving blijft hoog op de agenda in Europa

De 'gele hesjes' hielden de straten van Frankrijk bezet en het Verenigd Koninkrijk had net gestemd de Europese Unie te verlaten. Het was de wake-up call voor veel Europese regeringsleiders dat je mensen en hun zorgen niet moet negeren. Die kwamen in 2017, op initiatief van de toenmalige minister-president van Zweden en oud-vakbondsman Stefan Löfven, samen in Göteborg.

Daar werd de [Europese Pijler van Sociale Rechten](#) opgesteld en getekend door alle landen van de EU. In deze 'Sociale Pijler' staan twintig principes, waar alle burgers in de EU vanop aan moeten kunnen. Dan gaat het bijvoorbeeld om gelijke kansen, zeker werk, toegang tot goede zorg, of fatsoenlijke huisvesting. De 'Sociale Pijler' geeft sturing aan het arbeidsmarkt- en sociaal beleid in de EU, het dient als legitimering voor dit soort beleid op dit niveau.

Om werk te maken van de twintig principes, die concreter te maken, heeft de Europese Commissie in 2021 een [Sociale Pijler Actieplan opgesteld](#), waarin doelen staan opgenomen voor het creëren van goed werk en het terugdringen van armoede tegen 2030. Ook wordt er een onderzoek beloofd naar het functioneren van de uitzendsector, maar die is vooralsnog nog niet uitgevoerd.

Onder het voorzitterschap van de Europese Raad door Portugal, werd op 8 mei 2021 in Porto de Europese Sociale Top georganiseerd. Daar werd het Sociale Pijler Actieplan door alle regeringsleiders bekrachtigd en werd de [Porto Sociale Verbintenis](#) ondertekend. Voor het eerst stond daar ook de handtekeningen van onze Europese vakbondskoepel ETUC en van werkgeverskoepels BusinessEurope, SME United en SGI Europe onder.

Maar daarmee is de kous niet af. Het verwezenlijken van de Sociale Pijler is een ongoing business. En de toewijding van de Portugezen speelt daarin een belangrijke rol. Twee jaar na de Sociale Top, in mei van dit jaar, wordt er weer een samenkomst van staatshoofden georganiseerd. Op dit moment worden hiervoor de voorbereidingen getroffen voor dit sociale forum. Het Europees Parlement probeert hier invloed op te hebben door een resolutie op te stellen. [Net als voorafgaand aan de Porto Sociale Top](#), zijn voor dit stuk Agnes Jongerius (PvdA, NL) en de Duitse Christendemocraat Dennis Radtke weer de penvoerders. [In hun conceptresolutie pleiten Jongerius en Radtke](#) onder andere voor Europese wetgeving voor een fatsoenlijk sociaal vangnet, het uitbannen van dakloosheid tegen 2030, en het herzien van de uitzendrichtlijn. Hierover zal het Europees Parlement al snel stemmen. In Porto moet daarop in mei de volgende stap gezet worden voor het uitvoeren van de Sociale Pijler.

Kritieke grondstoffen gezamenlijk inkopen

Om de groene en digitale ambities van Europa waar te kunnen maken, en om minder afhankelijk te zijn wanneer het gaat om defensie- en ruimtevaarttoepassingen, is de Europese Commissie afgelopen week gekomen met een [wetsvoorstel voor kritieke grondstoffen](#): de zogenaamde Critical Raw Materials Act (CRMA).

In dat voorstel staat een nieuwe lijst van strategische grondstoffen waarbij er in de toekomst mogelijk leveringsrisico's kunnen gaan spelen. De wereldwijde coronapandemie en de oorlog in Oekraïne hebben beiden onderstreept dat leveringsketens kwetsbaar kunnen zijn voor interrupties. [Deze lijst bevat](#) met name verschillende belangrijke metalen, maar het is door de lobby van Polen ook gelukt om cokeskool in de lijst op te laten nemen.

Op dit moment gebruiken de landen in de EU een kwart van de wereldwijde metaalproductie, terwijl het daarvan slechts ongeveer 3 tot 4 procent zelf wint. De rest van de behoefte aan metalen, waarbij het onder andere gaat om kobalt en lithium, moet dus van elders uit de wereld komen. Het Nederlandse [ministerie van Economische Zaken en Klimaat](#) schrijft dat de metalen op de lijst onder andere nodig zijn voor het produceren van waterstof, of om windmolens, batterijen, ledverlichting en zonnepanelen te maken. Hard nodig voor de duurzame transitie op dit moment.

Het voorstel voor de verordening legt daarom benchmarks neer om de EU interne capaciteit langs de strategische toeleveringsketen van grondstoffen te diversifiëren tegen 2030. Het voornemen is om minstens 10% van het jaarlijkse verbruik van deze kritieke grondstoffen binnen de EU zelf gewonnen moet gaan worden; dat 15% van het jaarlijkse verbruik gerecycled moet worden en dat nooit meer dan 65% van een kritieke grondstof geleverd mag worden door één enkele leverancier. De doelen zijn het vergroten van de winning en productie in de EU, slimmer omgaan met het verbruik en hergebruik van kritieke grondstoffen en het diversifiëren van de toevoer.

De doelstellingen hebben echter geen bindende waarde voor de lidstaten. Ze zijn vrijwillig omdat de EU niet de competentie heeft op aan te wijzen waar er gemijnd zou moeten gaan worden. De vraag waar er gewonnen kan en gaat worden wordt daarmee prangender. Bij nieuwe of uitgebreidere mijnbouw is het uiteraard van belang dat hierbij rekening wordt gehouden met de impact op werknemers en het milieu. Daarnaast wordt het mogelijk om als Europese landen vrijwillig gezamenlijk de grondstoffen van deze lijst in te kunnen kopen, in Artikel 24 van het voorstel. Door het bundelen van de vraag kunnen Europese landen die eraan deel willen nemen niet meer tegen elkaar uitgespeeld worden. Dit zal een drukkend effect op de marktmacht van andere producerende landen hebben. Een grote speler voor al deze kritieke grondstoffen is China.

Meer weten? Lees deze artikelen in [Trouw](#) of in het [Financiële Dagblad](#).

MEDEDELING

De FNV Internationaal/Europa nieuwsbrief verschijnt 2-wekelijks op donderdag behalve tijdens de (school-)vakanties en feestdagen. I.v.m. met het Paasreces verschijnt de eerstvolgende nieuwsbrief weer op **20 april a.s.** De Redactie wenst iedereen hele fijne dagen toe.

AGENDA

Bijeenkomst: Ons Europees vakbondswerkplan 2023-2027 met de ETUC

Datum: 28 maart 2023

Zaal: Zaal Henry Polak - 7e verdieping

Plaats: Centraal Vakbondshuis (CVH), Hertogswetering 159, 3543 AS Utrecht

Tijd: 19.00 uur – 21.00 uur

Er komt de komende tijd veel op ons af, daarom slaat de FNV al jaren de handen ineen met vakbonden in de EU. Samen sta je sterker, zo werkt dat ook in Brussel. Het ETUC actieprogramma is ons gezamenlijke EU vakbond Meerjarenbeleid. We verbinden ons er allemaal aan en daarom is het ook zo belangrijk nu stil te staan bij de vraag wat wij de komende jaren willen. Op deze avond bespreken we met elkaar het concept actieprogramma en onze FNV inzet daarop. Waar gaan we ons de komende jaren met alle andere EU vakbonden hard voor maken.

Voor uitgebreidere info over deze bijeenkomst, programma en [aanmelden](#)

Via de QR-code kom je ook bij het aanmeldformulier:

Na aanmelding ontvang je enkele dagen voor de bijeenkomst het concept ETUC actieprogramma 2023-2027!

[FNV, Team Europa en Internationale Zaken van de Beleidsadviesgroep](#)

📮: Postbus 9208 | 3506 GE Utrecht

☎: +31 (0)88-3681432

✉: europanieuws@fnv.nl

<https://twitter.com/EuropaFnv>